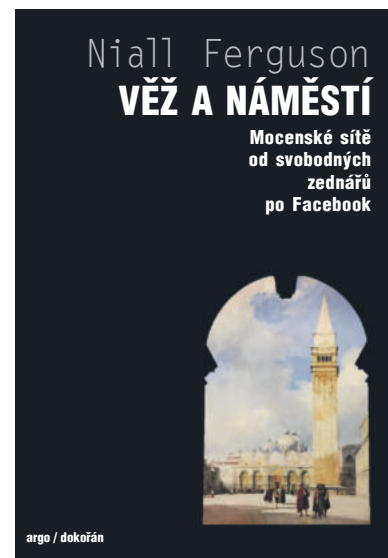

NIALL # FERGUSON

Skotský historik Niall Ferguson (*1964) je autor, k němuž se v Argu opakovaně vracíme – poprvé se v českém překladu objevila jeho kniha *Vzestup peněz* (2011), následovala *Civilizace: Západ a zbytek světa* (ve spolupráci s nakladatelstvím Dokořán), objemná monografie *Britské impérium: Cesta k modernímu světu* (koedice Argo – Dokořán – Prostor), dále *Velký rozklad: O úpadku institucí a zániku ekonomik*, popisující mizerné fungování státních institucí v západním světě, a v roce 2019 *Věž a náměstí* (opět ve spolupráci s Dokořánem), v níž analyzuje dvojí podobu politické moci a společenského vlivu – vertikální („věž“, tj. hierarchie) a horizontální („náměstí“, tj. síť). Ferguson je neobyčejně pracovitý – napsal dlouhou řadu dalších knih, spolupracoval s deníky a časopisy, vyučoval

na prestižních univerzitách, účinkoval v televizních pořadech: dokumentární cyklus podle jeho *Vzestupu peněz* získal v roce 2009 cenu Emmy. Každá jeho kniha je široce komentována; Ferguson bývá jmenován mezi nejvlivnějšími veřejně činnými intelektuály naší doby. Jeho nejnovější kniha *Doom: The Politics of Catastrophe* je věnována aktuálnímu tématu: rozebírá v ní, jak došlo k tomu, že západní civilizace se všemi svými zdroji a intelektuálním zázemím nedokázala zabránit globálnímu rozšíření koronavirové infekce a selhává ve snaze pandemii zastavit. Ferguson ve svých knihách analyzuje historii, politiku i ekonomii z globálního odstupů, zaměřuje se na historii a současnost fungování západní společnosti; závěry, k nimž dochází, bývají pro naši civilizaci varovné, často kontroverzní.

Vít Penkala

VĚŽ A NÁMĚSTÍ UKÁZKA

Mýtus o iluminátech přetrvával do dnešních dnů. Jistě, některé z knih inspirovaných řádem se netají tím, že jsou fikce, jako triologie *Illuminát* od Roberta Sheaha a Roberta Antona Wilsona ze 70. let, román Umberta Eca *Foucaultovo kyvadlo* (1988), film *Lara Croft: Tomb Raider* (2001) a román Dana Browna *Andělé a démoni* (2000). Poněkud hůře se vysvětluje rozšířené přesvědčení, že ilumináti skutečně existují a že jsou přesně tak mocní, jak to zamýšlel jejich zakladatel. Vyskytla se tvrzení, že členové řádu iluminátů byli někteří z prezidentů USA, mezi nimi nejen John Adams a Thomas Jefferson, ale také Barack Obama. Jeden z typických pamfletů charakterizuje ilumináty jako „pohádkově bohatou mocenskou elitu s ambicí vytvořit otrokářskou společnost“:

Illumináti vlastní všechny nadnárodní banky, ropný průmysl, nejmocnější podniky v průmyslu a obchodu, infiltrují se do politiky a vzdělávacího systému a vlastní, nebo alespoň ovládají většinu vlád. Vlastní dokonce i Hollywood a hudební průmysl... Provozují také obchod s drogami... Přední kandidáti na prezidenty jsou pečlivě vybírání z tajných rodokmenů

třinácti iluminátských rodin... Jejich hlavním cílem je nastolit jedinou světovládu s nimi samotnými v čele, která uvede svět do otroctví a diktatury... Chtějí vytvořit „vnější hrozbu“, falešnou nepřátelskou invazi tak, aby se státy světa samy chtěly sjednotit v JEDEN.

Podobným teoriím věří nebo je alespoň bere vážně pozoruhodně vysoký počet lidí. Těsně nadpoloviční většina (51 %) z tisícovky Američanů dotázaných v průzkumu v roce 2011 souhlasila s tvrzením, že „většinu z rozhodnutí v dnešním světě činí malá utajená skupina jednotlivců“. Celá čtvrtina většího vzorku (1935 respondentů) souhlasila, že „současná finanční krize byla tajně zinscenována skupinkou wallstreetských bankéřů s cílem zvýšit moc Federálního rezervního systému a posílit jejich vliv na světovou ekonomiku“. A téměř pětina (19 %) se vyslovila pro tvrzení, že „miliardář George Soros stojí za tajným spiknutím s cílem destabilizovat americkou vládu, ovládnout média a opanovat celý svět“. Je to možná šílené, ale je to šílenství, které oslovuje víc lidí než jen okrajové skupiny.